

ՄԱՍԻՍ

Լ Ե Ի Ո Ն Մ Ա Ն Ո Ւ Է Լ Ե Ա Ն Ց Ի

Ալևոր լերան
Սպիտակ գլխին
Եկան—գիզւեցին
Զարագոյժ ամպեր.
Ճընշեցին նորա
Պանծալի գազաթ,
Կապարի նըման
Ծանրացան վերան:
Մըռալեց Մասիս,
Փանգոտեց Մասիս,
Խըստադէմ մի հօր
Ճակատի նըման.
Խաւարեց իմ շուրջ,
Մըթնացաւ իմ շուրջ,
Եւ երկիւղ ու դող
Տիրեցին սըրտիս.
Լըռութիւն խորին:

2

Սըրբազան Մասիս,
Ալեզորդ Մասիս,
Լեզուդ բաց արան
Զաւակիդ առաջ.
Ինչ յայտնի՞ր, յայտնի՞ր,
Սըրբազան Մասիս,

Թէ ինչո՞ւ արդեօք
Աստըծոյ օրին
Մըռալլում ես դու
Տըխրադին այդքան,
Մինչդեռ լոյս-արև
Ամպերի յետից
Դեռ փալլում է հաշտ
Աշխարհիս վերան:
Քո զաւակըն եմ,
Հարազատ որդիդ,
Աչքերիս արցունք՝
Առաջիդ կանգնած,
Աղաչում եմ ես,
Պաղատում եմ ես,
Իմ առջև բացիլ
Քո անհուն թախիծ,
Քո սըրտի խոցեր:

8

Պատասխան չը կայ.
Լըռութիւն խորին:
Բայց կամաց կամաց
Վերելից ահա
Ականջիս հասաւ
Խըլաձայն որոտ.
Մի վայրկեան լըռեց,
Դարձեալ մի վայրկեան, —
Եւ ճալթեց յանկարծ
Սեացած երկինք,
Որոտաց—գոռաց
Կատաղի ձայնով.
Եւ արար-աշխարհ
Զարհուրած՝ ասես
Արթնացած քնից՝
Դըղըրդաց իսկոյն,

Եւ խոշոր խոշոր
Անձրեններն յորդ
Պատառւած երկնից
Ջայրացած ուժգին
Թափւեցին գետին,
Մայր Հողի վերայ:

4

Բարկութեան արդեօք
Դըղըրդիւն էր այն,
Որ այնքան ահեղ
Որոտաց գըլլիս:
Արդեօք ծեր Մասիսն
Կըշտամբում էր ինձ,
Անարժան որդուն,
Յանցանքիս համար,
Մեղքերիս համար.
Թէ լացի, կոծի
Հեկեկանք էր այն,
Որ ելաւ պալթած
Ծերունու կըրճքից.—
Ձը գիտեմ ես այդ:

5

Ես տեսայ միայն,
Ինչպէս սուրբ լերան
Գազաթից յանկարծ
Վըտակներ ուռած՝
Աղի-ջերմ-առատ
Արցունքի նըման
Կարկաջով արագ
Թափւեցին ներքեւ.
Ես տեսայ ինչպէս
Ողբագին ձայնով
Իմ մօտով անցան,

Դիմեցին հեռու—
Դէպի մայր-Արաքս,
Դէպի մութ ջրեր...
Բայց այն չվ գիտէ.
Գուցէ լեռուն էլ
Ժամանակ-առ ժամ
Վըշտանալ գիտէ,
Հառաչել-ողբալ
Եւ մարդկանց նըման
Աչքերից առատ
Արցունքներ թափել,
Ողողել գետին.
Գուցէ այն միայն
Արցունքներ էին,
Որ սարի գլխից
Կարկաջում էին...

Մօսկւա. 1889 թ. հաշի 17.